

GENERALDIREKTØREN

DR Byen
Emil Holms Kanal 20
DK-0999 København C
T +45 3520 3040
www.dr.dk

Maria Rørbye Rønn
D +45 3520 8012
E mrr@dr.dk
18.09.2012

Kære

Du har klaget over satire-indslag i forbindelse med DR's OL-dækning. Efter at redaktionen har svaret på din kritik, har du - sideløbende med andre seere - klaget videre til lytternes og seernes redaktør. Han har nu gennemgået sagen og lavet en samlet indstilling til min endelige afgørelse, som dækker de relevante klageemaer.

Jeg fremsender hermed indstillingen, hvis konklusion jeg har valgt at følge.

Med venlig hilsen

Maria Rørbye Rønn

Generaldirektør

Kopi: Journalen

Redaktionschef Marianne Blichfeldt
Advokat Peter Skov
Sportschef Tine Bendix
Projektmedarbejder Marianne Juul

Indstilling fra lytternes og seernes redaktør

Klage over satiriske indslag i DR's dækning af OL i London i august 2012

DR's stort anlagte dækning af OL i London rummede også en mindre række satiriske indslag, med Anders Lund Madsen som den gennemgående figur. Indslagene omfattede først og fremmest kommenteringen af hold-konkurrencen i synkronsvømning på DR1 den 10. august fra kl. 16.00. Den blev - ligesom den tilsvarende konkurrence i Beijing i 2008 - kommenteret af *De Sorte Spejdere* (Anders Lund Madsen og Anders Breinholt).

På dr.dk/sporten kunne man alternativt følge konkurrencen i en web-stream med to "almindelige" kommentatorer: DR Sportens Bente Lund og ekspertkommentator Elisabeth Jauss, der er træner for juniorlandsholdet.

Spejdernes version blev i programpræsentationen omtalt således:

"Direkte fra Aquatics Centre kommenterer Anders Lund Madsen og Anders Breinholt hold-finalen i synkronsvømning. Ved OL i 2008 bragte de to herrers synkron-transmission lige dele raseri og begejstring hos seerne. Sådan bliver det uden tvivl igen. Så er alle advaret.

Kommentatorer: Anders Lund Madsen og Anders Breinholt"

Endvidere lavede Anders Lund Madsen en række andre indslag, som han bagefter præsenterede i DR's OL-studie i London. Indslagene omfattede bl.a. interview med en hest vedrørende dressurridning samt dækningen af finalen i den tungeste klasse i vægtløftning for kvinder.

Indslagene førte til en stribe klager. Flere fandt det forkert overhovedet at blande sport og satire, mens andre fandt indslagene umorsomme eller forstyrrende. Kritikken omfattende også kritik af forhold, der er omfattet af DR's Programetik. Det er denne del af kritikken, der fokuseres på i det følgende.

Om *De Sorte Spejders* kommentering af hold-konkurrencen i synkronsvømning hed det bl.a. i klagerne:

"Det var under lavmålet af anstændighed".

"... useriøst pladder i et simpelt sprog med seksuelle undertoner.. "

"Jeg ønsker at fremføre en klage over disse kommentatorer som uvederhæftige og skammelige".

"Det var altså lavmålet – simpelthen for dårligt med deres lumre kommentarer".

"Deres kommentarer var nedladende, upassende, utidige og dumsmarte".

".. en hån mod atleterne ...".

"Således: Ærekrænkende. Blufærdighedskrænkende."

"Sexistisk".

De fleste klager fik dette svar fra sportsredaktionen:

"Tak for din mail.

DR viste synkronsvømningen på 2 måder. Den ene med to komikere. Den anden med traditionelle kommentatorer. På den måde sikrede vi et tilbud til alle.

Vi viste den utraditionelle på DR1, mens den traditionelle kunne ses på vores hjemmeside dr.dk/sporten. Det gjorde vi også tydeligt opmærksom på i bunden af skærmen på DR1.

Der er i øvrigt en lang tradition for at blande humor og sport i Danmark. Det her var vores bud på en fortsættelse af den tradition i 2012."

Blandt de andre satiriske indslag gav kun et anledning til klager. Det var Anders Lund Madsens kommentarer til finalen i vægtløftning for kvinder i den tungeste vægtklasse:

En klager skrev:

"... det er helt uacceptabelt, når den medvirkende (Lund Madsen) sætter spørgsmålstegn ved, om guldvinderen overhovedet er et menneske. Det sker ikke blot en gang men to gange!!!! Med den forhistorie vi bl.a. har her i Europa med koncentrationslejre og gaskamre er det helt uacceptabelt, at sådanne udtalelser bringes i DR. Værten (Peter Møller) burde straks have sat Lund Madsen på plads".

En anden klager skrev om samme indslag:

"... det var en helt og aldeles upassende og nedladende omtale af en sportsudøver".

Til kritikken af det omtalte indslag skrev DR's sportschef:

"Tak for din mail.

Jeg beklager, at du følte dig stødt over, hvad vi præsenterede som et humoristisk indslag. Vi brugte OL igennem Anders Lund til at se på legene med humoristiske briller, men vi er dog opmærksomme på, at det måske ikke stod klart nok, hvornår der var tale om satire, og hvornår der var tale om almindelig nyhedsdækning. Det vil vi selvfølgelig diskutere internt, hvordan vi kan forbedre."

I alt syv klager har – efter at have modtaget redaktionens svar – bedt lytter- og seerredaktøren om at tage sagen op.

Jeg har nu gennemgået sagen og afleverer hermed min indstilling:

De klager der er anket har en lang række fællespunkter. Jeg har derfor lavet en samlet indstilling.

Vedr. synkronsvømningen var der som omtalt m.h.t. kommentatorer tale om en gentagelse af den tilsvarende transmission fra legene i Beijing i 2008. Det har mange

klagere fremhævet som en skærpende omstændighed, da DR således var opmærksom på, at man igen ville provokere en del seere.

Til vurderingen heraf bør tre aspekter dog fremhæves:

- I 2012 var der gjort meget mere for at informere seerne om, at der var tale om en særlig form for kommentering. Det fremgik meget tydeligt af programomtalerne og under udsendelsen blev seerne løbende via en rulletekst informeret om at en traditionel (og faglig baseret) kommentering kunne følges live på dr.dk.
- Den klare annoncering medførte at der kom langt færre klager end i 2008.
- DR må nødvendigvis løbende træffe valg, der glæder nogen seergrupper og skaber utilfredshed hos andre. Det må den forbindelse aldrig blive et selvstændigt mål for enhver pris at undgå klager.

I DR's Programetik hedder det om satire bl.a.:

"Som led i DRs alsidighedsforpligtelser producerer og udsender DR humoristiske, karikerende, parodierende og satiriske programmer, der bryder med normen, udfordrer grænserne og provokerer.

Det er afgørende, at satiren spejler, forstørrer eller tager afsæt i et fænomen, en handling eller holdning, personer eller persontyper, som allerede eksisterer. Jo mere grovkornet satiren er, jo vigtigere er det, at der er en reel baggrund, så der ikke bliver tale om ærekrænkelser eller racisme.

DR overvejer hver enkelt udsendelse og program nøje og er opmærksom på:

- *At konteksten skal være klar og fremgå klart for seerne, lyttere og brugere.*
- *At undgå at være unødigt ondskabsfuld eller ydmygende over for en person eller en gruppe.*
- *At visse grupper eller emner fordrer ekstra overvejelser. Det gælder fx, når satiren rettes mod minoriteter, eller humoren er baseret på race eller religion."*

At bruge kommenteringen af synskronsvømningen som satirisk indslag er fuldt foreneligt med DR's etiske retningslinjer. Det er i orden at lave grin med en sportsgren og dens udøvere. Spørgsmålet er derfor alene, om satiren har været *"unødigt ondskabsfuld eller ydmygende."*

En gennemgang af hvad der rent faktisk blev sagt af de to kommentatorer viser, at det ikke har været tilfældet. Det var ingen særlige grovheder eller alvorlige krænkelser.

Det skal samtidig bemærkes, at ingen OL-atleter har klaget. Lederen af synkronsektionen under Dansk Svømmeunion, Sidsel Jørgensen, har tidligere udtalt sig positivt om satiren, som har givet ekstra opmærksomhed om sportsgrenen.

Vedr. indslaget fra kvindernes vægtløftning:

Heller ikke her er der principielle problemer med at lave et satirisk indslag. Anders Lund Madsen er endvidere så kendt som komiker, at hans stil i sig selv er en annoncering af, at der ikke er tale om en traditionel reportage.

Kun på et punkt har dette indslag en sådan grovhed, at det bliver problematisk. Om den kinesiske guldvinder i den tunge vægtklasse spørger Anders Lund Madsen indledningsvist:

"Er det i det hele taget et menneske?"

Under indslaget hedder det om guldvinderen:

"Er det et menneske eller er det en maskine?"

Og senere:

"Er det et menneske, er det et menneske?"

I sportsreportager bruges af og til formuleringer om f.eks. overmenneskelige kræfter. Det er harmløst og uproblematisk.

Men selvom de færreste måske vil lægge noget særligt i de nævnte kommentarer fra indslaget, så rummer de imidlertid objektivt en grovhed, der bør undgås. Det gælder også selvom grovheden utvivlsomt er utilsigtet.

Indslaget ligger p.t. fortsat her:

<http://www.dr.dk/Sporten/OL2012/OLVideo/2012/08/07/1019412.htm>

Konklusion

Der er intet til hinder for, at DR bringer et par satiriske indslag fra en stor sportsbegivenhed – sådan som det senest skete ved OL i London. Rammerne for en sådan satire skal være vide og de bragte indslag var som helhed forsvarlige i forhold til DR's etiske retningslinjer.

Et indslag kunne imidlertid opfattes som unødigt ondskabsfuldt overfor en kinesisk vægtløfter (*"Er det et menneske, er det et menneske?"*).

En så ydmygende bemærkning bør undgås – og DR's værter bør som udgangspunkt lægge afstand til det, når den slags udsagn falder i en live-udsendelse.

Jeg vil opfordre til, at denne konklusion kort omtales på DR's Fejl og Fakta-side og at der linkes hertil fra den side på dr.dk, hvor indslaget stadig kan ses.

Jacob Møllerup, den 4. september 2012